

Volgens de Memorie van toelichting worden met dit wetsvoorstel geen wijzigingen aangebracht aan het vakinhoudelijke, (vak)didactische of pedagogische eindniveau dat een student moet aantonen voor het verkrijgen van een bevoegdheid. Het wetsvoorstel biedt echter geen enkele garantie dat studenten aan dit eindniveau blijven voldoen, met name waar het vakinhoud en vakdidactiek betreft. Door het lerarentekort bij een deel van de schoolvakken als uitgangspunt te nemen, wordt de kwantiteit centraal gesteld. De kwaliteit van de studenten die een bevoegdheid krijgen komt daardoor onder druk te staan. Bestaande waarborgen voor het vakinhoudelijke en vakdidactische niveau van studenten die een bevoegdheid krijgen, worden in dit wetsvoorstel geschrapt. Dit geldt voor de voldoende omvang en daardoor diepgang van een lerarenopleiding, voor de verwantschapstabel (zie Memorie van toelichting 2.2) en voor het voorstel een 'verklaring afgelegde vakken en opgedane bekwaamheid' mogelijk te maken (zie Memorie van toelichting 2.4). Hieronder licht ik mijn bezwaren tegen deze drie voorstellen toe.

Omvang educatieve module en educatieve minor

De omvang van de educatieve minor is 30 EC, met dit wetsvoorstel wordt dit ook de omvang van de educatieve module. Dit is veel te weinig om goed les te kunnen geven en op basis van deze 'stoomcursus' moet dus geen bevoegdheid voor het vmbo-t en de onderbouw van havo en vwo kunnen worden verkregen. Een vergelijking met de reguliere tweedegraads lerarenopleiding laat zien dat daar veel meer tijd besteed wordt aan het verwerven van de noodzakelijke vakinhoudelijke, (vak)didactische en pedagogische kennis en vaardigheden. Dat de bevoegdheid na de educatieve minor of module niet geldt voor vmbo-bb of -kb doet niets af aan de constatering dat leraren via deze opleidingsvarianten met onvoldoende bagage voor de klas komen te staan. Dit gaat ten koste van de kwaliteit van het onderwijs.

De verwantschapstabel

De verwantschapstabel garandeert dat studenten in de bacheloropleiding voldoende relevante vakinhoudelijke kennis hebben opgedaan. Over de totstandkoming van de verwantschapstabel is intensief overlegd met de vakverenigingen. Dat zorgt ervoor dat er onder vakdocenten breed draagvlak is voor de selectie van opleidingen die via deze verwantschapstabel toegang geven tot de lerarenopleidingen voor het schoolvak. Door het schrappen van de verwantschapstabel kan niet langer gegarandeerd worden dat studenten die deze route volgen over voldoende vakkennis beschikken als ze les gaan geven. Waar tweedegraads opleidingen een landelijke kennis toets (LKT) hebben om het inhoudelijke kennisniveau te borgen, wordt deze toets voor de educatieve minor en educatieve module niet als eis gesteld.

Het grote risico van deze maatregelen is dat deze poging iets te doen aan het kwantitatieve lerarentekort leidt tot een niveaudaling. Het potentiële gebrek aan vakinhoudelijke en vakdidactische kennis van nieuwe leraren is slecht voor de kwaliteit van het onderwijs en dus slecht voor de leerlingen. Het verlagen van de ingangseisen – waar dit wetsvoorstel de facto op aanstuurt – kan uiteindelijk zelfs tot een groter lerarentekort leiden omdat het de status van het beroep leraar geen goed doet.

Verklaring afgelegde vakken en opgedane bekwaamheid

Het wetsvoorstel introduceert een 'Verklaring afgelegde vakken en opgedane bekwaamheid' die kan leiden tot een bevoegdheid. Deze verklaring is bedoeld voor studenten van brede masters waarin de

aparte lerarenopleidingen per vak gebundeld zijn. Deze verklaring met bijbehorende bevoegdheid maakt het mogelijk dat studenten een tweede bevoegdheid krijgen, terwijl zij voor die tweede bevoegdheid onvoldoende vakdidactische en vakinhoudelijke kennis hebben. De Memorie van toelichting veronderstelt dat het gaat om “gediplomeerden van brede universitaire lerarenopleidingen die hun vakinhoudelijke en vakdidactische bekwaamheid en bevoegdheid hebben verbreed naar een extra (vaak aanpalend) vak”. Maar een student die in het kader van een lerarenopleiding zoveel vakinhoudelijke en vakdidactische kennis kan opdoen dat hij of zij ook voldoende basis heeft voor een tweede bevoegdheid, moet wel een superman of -vrouw zijn. De wet zet ondertussen de deur wagenwijd open naar de mogelijkheid een tweede bevoegdheid toe te kennen aan studenten die niet over superkrachten beschikken en die dus met onvoldoende vakinhoudelijke en vakdidactische kennis hun tweede vak gaan geven. Ook deze ‘Verklaring afgelegde vakken en opgedane bekwaamheid’ is dus een maatregel die sluipenderwijs afbreuk doet aan de kwaliteit van het voortgezet onderwijs.